C235 – OND27

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2001-2002

23 mei 2002

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ONDERWIJS, VORMING EN WETENSCHAPSBELEID

Interpellatie van de heer Julien Librecht tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de activering van geschiedenislessen over de Tweede Wereldoorlog en de politieke oriëntering ervan

Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid

Donderdag 23 mei 2002

WAARNEMEND VOORZITTER : De heer André Van Nieuwkerke

– *De interpellatie wordt gehouden om 14.21 uur.*

Interpellatie van de heer Julien Librecht tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de activering van geschiedenislessen over de Tweede Wereldoorlog en de politieke oriëntering ervan

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Librecht tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de activering van geschiedenislessen over de Tweede Wereldoorlog en de politieke oriëntering ervan.

De heer Librecht heeft het woord.

De heer Julien Librecht : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, mijn interpellatie is ingegeven door een verklaring van de minister, naar aanleiding van de reis van Belgische ex-gevangenen naar de Duitse kampen. Ze verklaarde dat ze de scholen tot meer aandacht voor dit probleem wil aanzetten. Ze wil voorstellen uitwerken om de scholen daarbij te helpen. De minister heeft contact opgenomen met de makers van een film over de concentratiekampen om deze aan alle scholen te bezorgen. Verder raadt ze alle scholen aan om bezoeken aan Breendonk te organiseren. Leerkrachten moeten volgens haar met de leerlingen over deze periode spreken, en met hen ontleden hoe die uitwassen er zijn kunnen komen. Dit leidt dan volgens haar tot de groei van extreem-rechts in de jaren '30 en de daarmee gepaard gaande antidemocratische acties zoals de beknotting van de vrije meningsuiting.

Minister Flahaut moeit zich met de zaak. Hij wil dat de scholen cursussen over burgerzin organiseren. Hij wil 'eenheden' oprichten die moeten waken over de democratie. Ik weet niet wat hij daarmee bedoelt. Die eenheden moeten een dialoog aangaan, en ze moeten informeren in scholen, bedrijven en buurten. Minister Flahaut verklaart dat hij in oorlog is met het extremisme en 'dat het tijd is om met daden te reageren en niet met toespraken.'

Uiteraard kan niemand bezwaar aantekenen bij het feit dat jongeren kennismaken met de jodenvervolging, de holocaust en totalitaire regimes. De school, en in casu de geschiedenislessen, kunnen een middel zijn om deze confrontatie op een verantwoorde manier te laten gebeuren. De voorwaarden daarvoor zijn dan wel deze : een eerlijke benadering, afwezigheid van partijpolitieke indoctrinatie, pedagogische correctheid en maatschappelijke sereniteit.

Afgemeten aan deze voorwaarden zijn de uitlatingen en plannen van beide ministers het product van een eenzijdige, krampachtige en clichématige benadering, ten nadele van de voor elk leerproces noodzakelijke pedagogische efficiëntie, helderheid, originaliteit en waarachtigheid.

Het getuigt van weinig inzicht steeds weer dezelfde thema's met steeds weer dezelfde onderdelen in de lessenpakketten te introduceren zonder met een even grote gedrevenheid en regelmaat te ageren tegen de grote gesels van deze tijd : de aanzwellende geweldspiraal, de uitwassen van een pervers audio-visueel horror- en terreurcircuit, de mensenhandel, de kinderprostitutie, de drugsverslaving, de gezinserosie en de jeugdonterende abortusellende. Ik heb onlangs nog een video-opname gezien. Ik heb al heel wat gehoord en gezien, maar ik was als aan de grond genageld van de gruwel die ik te zien kreeg. Waarom geen documentaires over deze hedendaagse sociale kankers ? Waarom worden geen schoolreizen georganiseerd naar centra voor slachtofferhulp, opvangtehuizen, afkickcentra, abortusklinieken en vondelingenschuiven ?

Librecht

In een vruchtbare en verantwoorde pedagogische aanpak gaat men uit van de natuurlijke belangstellingssferen van het doelpubliek. Het is moeilijk aan te nemen dat een bij uitstek mensonterend en wreed lessenthema, dat ziekelijk wordt herhaald en daardoor een concrete behandeling ontbeert, tot de gezonde belangstellingswereld van de hedendaagse jongeren behoort. In het onderwijs en bij de opvoeding moet men krampachtigheid en opdringerigheid vermijden. Overacting en geforceerd doceren leiden altijd tot wantrouwen en onverschilligheid bij de doelgroep. Vaak bereikt men zo het omgekeerde van wat men beoogt. De boodschap komt dan artificieel en onwaarschijnlijk over. Instinctief bedankt men daarvoor. De antwoorden van sommige jongeren, van wie nochtans wordt verwacht dat ze een aantal verbanden zouden leggen, spreken in dat verband boekdelen.

Wanneer men een boodschap wil overdragen, moet men in eerste instantie zorgen voor een heldere en originele voorstelling ervan. De jongeren worden buiten de schoolmuren overstelpt met een overaanbod aan televisiedocumentaires over steeds weer hetzelfde onderwerp. Er zijn stapels publicaties die de boekhandels, de grootwarenhuizen en de speciaalzaken ontsieren. Er zijn ontelbare video's en internetspelletjes die zomaar in menige studentenkamer aanwezig zijn. Ze maken deel uit van een negatief en clichématig commercieel aanbod waarmee jongeren worden geconfronteerd. Als men in het kader van het geschiedenisonderricht daarover les wil geven, komt het er in de eerste plaats op aan zeer serene, universele en occasionele leermomenten te scheppen die ver zijn verwijderd van geforceerde en belerende lessen. Zo niet, krijgt men een déjà-vu.

Volgens de minister moet er een verband worden gelegd met 'extreem-rechts'. Ik weet niet wat dat betekent, hoewel ik wel een vermoeden heb. Deze verklaring is ongepast, en in deze labiele tijden ook gevaarlijk. Het lijden van de joodse gemeenschap misbruiken voor politieke doeleinden is in mijn ogen schokkend. Scholen inschakelen voor de politieke strijd tegen een politieke partij die democratisch verkozen vertegenwoordigers heeft en wiens vertegenwoordigers niets maar dan ook helemaal niets met de gruwel uit het verre verleden te maken hebben of willen te maken hebben, is menselijk, politiek én pedagogisch oneerlijk.

Ik ben iemand die gemakkelijk de eigen gedachten en opvattingen en het eigen gelijk kan overstijgen. Vanuit die benadering komt de houding van beide ministers erg krampachtig en zelfs vernederend over. Ik wil de minister dan ook enkele vragen voorleggen.

Ten eerste, mevrouw de minister, welke maatregelen wilt u nemen om de geplande onderwijsactivering op een pedagogisch correcte, maatschappelijk serene en politiek eerlijke manier te laten verlopen ? Ten tweede, hoe wilt u elke partijpolitieke indoctrinatie weren ? Ten derde, hoe wilt u de aandacht vestigen op de grote jeugdbedreigende uitwassen van deze tijd ? Ten vierde, wat bedoelt u met de link met extreem-rechts ? Ten vijfde, hoe staat u tegenover de plannen van minister Flahaut ? Hoewel ik aan die laatste vraag minder belang hecht, stel ik ze toch maar.

De voorzitter : De heer Vandenbroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandenbroeke : Mijnheer de voorzitter, ik heb deze interpellatie voor de vergadering even gelezen en ik heb nu met de nodige aandacht geluisterd. Mijns inziens is de interpellatie op een rustige, serene manier geformuleerd. Ik ben dan ook benieuwd naar het antwoord van de minister. Ik wil ook nog een paar elementen aan de discussie toevoegen. Dit heeft niets te maken met de hoek waaruit de vragen afkomstig zijn.

De opdracht van degelijk historisch onderwijs is het zo objectief en zo kritisch mogelijk informeren van jongeren. We moeten de oorzaken van de actualiteit duiden. Indien er zich in een niet zo ver verleden gruwelen hebben afgespeeld, moeten we hier met kennis van zaken op kunnen inspelen.

Ik heb respect voor de pogingen van de minister en haar federale collega om deze gruweldaden onder de aandacht te brengen. We moeten echter goed weten waar we mee bezig zijn. Het gaat hier over afschuwelijke gruweldaden. De geschiedenislessen in het lager, in het middelbaar en in het hoger onderwijs worden bijna altijd gesitueerd in een maatschappelijke analyse die een periode van ongeveer 2000 jaar omvat.

In die periode hebben veel meer gruweldaden plaatsgevonden. Ik heb alle begrip voor de aandacht die men aan de recentste gruwelen schenkt. Wie de geschiedenis ernstig neemt, wat toch de bedoeling van het onderwijs is, moet een zekere historische afstandelijkheid inbouwen. De andere gruwelen die in de loop van de geschiedenis hebben plaatsgevonden, moeten ook onder de aandacht worden gebracht.

Vandenbroeke

Ik hoef al die gruweldaden hier niet op te sommen. De kruistochten en de heksenverbrandingen zijn evenzeer ideologische uitwassen die de nodige aandacht vergen. Ook de uitwassen van bepaalde collectivistische regimes moeten op een serene, objectieve en kritische manier onder de aandacht van de jongeren worden gebracht. Hetzelfde geldt trouwens voor de aan de industriële ontwikkeling gekoppelde exploitatietheorie, die als een prelude op het kapitalistisch systeem kan worden beschouwd. De lijst van voorbeelden is haast eindeloos.

Concreet vraag ik me af of de aandacht die hieraan wordt besteed ver genoeg gaat. We moeten de selectiviteit overstijgen en het objectiveringscriterium in een bredere context onder de aandacht van de jongeren brengen.

De voorzitter : De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem : Mijnheer de voorzitter, hoewel de heer Librecht al heeft gezegd waar het eigenlijk om gaat, zou ik hier een korte opmerking willen maken.

In het radioprogramma 'Voor de dag' heeft de minister gezegd dat de scholen hiernaartoe moeten om jongeren te tonen waartoe extreem-rechts kan leiden. Met het eerste deel van haar uitspraak heb ik absoluut geen problemen. Als het de bedoeling is om jongeren te tonen waar elk totalitarisme toe kan leiden, heb ik hier geen bezwaar tegen. Ik heb er wel problemen mee dat dit aan een bepaalde partij wordt verbonden.

Dit is al jaren aan de gang. Ik hoop dat de minister in haar antwoord niet zal zeggen dat het hier over extreem-rechts gaat en niet over een bepaalde politieke partij. Dit debat begint stilaan kinderachtig te worden. Als wij ons aangesproken voelen, vragen anderen ons of we ons aangesproken voelen. Ik begrijp het niet meer zo goed. Indien de minister ons niet bedoelt, vraag ik me af wie ze wel bedoelt. Heeft ze het dan over marsmannetjes ? Mijns inziens is het zeer duidelijk wie de minister bedoelt.

Tijdens dezelfde radio-uitzending heb ik een scholier het volgende horen zeggen : 'Als ik dit hier zie, dan begrijp ik niet hoe iemand nog voor het Vlaams Blok kan stemmen.' Het verband met een partij is duidelijk.

Ik heb er geen problemen mee dat de minister de scholieren wil waarschuwen voor totalitarisme. Ik vind het echter onaanvaardbaar dat de minister dit in partijpolitieke strijd probeert in te schakelen. Ik hoop dat de minister niet zal ontkennen dat dit haar bedoeling is. Het onderwijs inschakelen in een partijpolitieke strijd, is precies wat totalitaire regimes doen.

De voorzitter : De heer Huybrechts heeft het woord.

De heer Pieter Huybrechts : Mijnheer de voorzitter, ik vraag me af of de minister dit voorstel zelf heeft bedacht. Misschien stond ze onder druk van bepaalde personen om het Vlaams Blok met alle mogelijke en bijgevolg ook met ondemocratische middelen te bestrijden. De heer Van Hauthem heeft daarnet terecht opgemerkt dat dit de werkelijke bedoeling van dit crapuleus voorstel is.

De voorzitter : De heer Vandenbroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandenbroeke : Ik wens me te distantiëren van deze laatste opmerking. Ik heb me enkel om inhoudelijke redenen bij de interpellatie aangesloten. Mij gaat het om een degelijk, kritisch, objectief historisch onderwijs. Dit onderwijs moet vanuit een brede invalshoek worden gegeven.

Met de opmerking dat het hier een crapuleus voorstel betreft, heb ik niets te maken. Ik wil het hier enkel over de inhoud van het voorstel hebben. De geschiedenis moet op een objectieve en een kritische manier worden gebruikt. Dit betekent uiteraard niet dat misbruiken niet mogelijk zouden zijn. Dit onderwijs moet worden opengetrokken naar alle onderwerpen waar jongeren kritisch tegenover moeten staan.

De heer Pieter Huybrechts : Ik zou hier nog even op willen reageren. Ik twijfel er niet aan dat de enige bedoeling van dit voorstel erin bestaat het Vlaams Blok te schaden en te benadelen. In dit opzicht is het dan ook een crapuleus voorstel.

De voorzitter : De heer Ramon heeft het woord.

De heer Frans Ramon : Ik zou even mijn verontwaardiging willen uiten. Het voorstel van de minister wordt hier als crapuleus omschreven. Er is hier ook al over het ziekelijk repetitief karakter en over geforceerde en belerende lessen gesproken. Gezien het tendentieus woordgebruik, ben ik zeer benieuwd naar het antwoord van de minister.

De voorzitter : De heer Suykens heeft het woord.

De heer Lucien Suykens : Mijnheer de voorzitter, de door de volksvertegenwoordigers van het Vlaams Blok gehanteerde terminologie interesseert me niet. Ik zou de minister enkel willen feliciteren met de inspanningen die ze op dit vlak heeft geleverd. Ik wil hardop zeggen dat de student die daarop heeft gereageerd, een heel snuggere kerel was.

De voorzitter : De heer Librecht heeft het woord.

De heer Julien Librecht : Ik heb in de pers ook gelezen dat leerlingen daar op een andere manier op reageerden. Ze willen die link niet leggen.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, elke inhoudelijke stimulering die het onderwijsbeleid geeft, wordt gewogen aan criteria zoals pedagogische correctheid, maatschappelijke draagkracht en politieke objectiviteit. Daartoe behoort ook het vermijden van partijpolitieke indoctrinatie. Deze toets geldt voor het opleggen van eindtermen. Die worden onderworpen aan een maatschappelijk en parlementair debat, aan adviezen van de Raad van State, arresten van het Arbitragehof, enzovoort. Ook wanneer de overheid didactisch materiaal laat aanmaken door derden – bijvoorbeeld ook 'de Kracht van je Stem' door de Vlaamse Onderwijsraad – gelden dezelfde deugdelijkheidsvereisten. Het spreekt vanzelf dat objectieve informatie en historische correctheid centraal staan bij een bij uitstek gevoelig onderwerp als de Tweede Wereldoorlog. Bovendien ga ik ervan uit dat didactisch materiaal zoals de film waarnaar wordt verwezen, wordt gebruikt in het kader van het realiseren van de eindtermen die – zoals het Arbitragehof ook stelde – enkel die waarden bevatten waarover een maatschappelijke consensus bestaat.

Daarnaast heb ik als minister van Onderwijs uiteraard een gezonde dosis vertrouwen in onze kwaliteitszorg, waarbij inspectie en begeleiding dezelfde deugdelijkheidseisen nastreven. Bovendien genieten onze scholen en leraren meer vertrouwen dan u in uw interpellatie doet uitschijnen. Recent onderzoek toont aan dat dit vertrouwen ook door de Vlaming wordt gedeeld. Van onze leerkrachten verwacht ik dat ze de gebeurtenissen van de Tweede Wereldoorlog opentrekken naar alle vormen van extremisme en intolerantie en deze beschouwen als een – spijtig genoeg – niet uniek gegeven in de recente geschiedenis.

Zoals u terecht maar misschien wat overdreven stelt, zijn er inderdaad nog andere maatschappelijke problemen waarbij het onderwijs een rol kan spelen. Het feit dat ik ervoor pleit deze problematiek meer aandacht te geven, betekent niet dat ik een eenzijdig beleid voer. Om een lange opsomming te vermijden, moet u er de vakoverschrijdende eindtermen op nalezen. Dan zult u zien dat er aandacht is voor een kritische benadering van media, voor omgaan met gezinsvormen, drugsproblematiek, enzovoort. De vakoverschrijdende eindtermen functioneren tegelijk als een afbakening tegen overbevraging. Scholen kunnen immers niet alle maatschappelijke problemen behandelen.

De link naar extreem rechts moet in de juiste pedagogische context worden geplaatst. Daarbij hoort wat uitleg over de eindtermen geschiedenis die onder meer een historische attitude bij de leerlingen nastreven. Dit betekent dat de nadruk niet ligt op het reproduceren van overgedragen kennis, maar vooral op inzichtverwerving en op het productief toepassen van die kennis en inzichten. De socialiteitsdimensie die centraal staat in de eindtermen van geschiedenis, wordt pas functioneel wanneer de leerlingen erin slagen die historische attitude toe te passen door het verleden in relatie te brengen met het heden en de toekomst, en door te reflecteren over de oorzaken en gevolgen van de operaties van het individu in relatie met de samenleving.

Geschiedenis zoekt ook naar verklaringen voor machtsstructuren en andere maatschappelijke spanningsvelden. De historische vorming leidt tot bewustwording van deze gevaren en legt op die manier een grondslag voor de opbouw van sociale weerbaarheid. De nazi-periode of het extreemrechtse gedachtengoed van die periode met zijn uitwassen, is daartoe een bevoorrecht thema. Die historische vorming is noodzakelijk omdat de geschiedenis vaak ook misbruikt wordt. Jongeren moeten leren afstand nemen van onjuiste voorstellingen en vooroordelen zodat ze een geargumenteerd standpunt kunnen innemen.

In het kader van de ontwikkeling van historisch besef, identiteits- en culturele vorming en vorming tot sociale weerbaarheid is de kennis over en de inleving in de getuigenissen van slachtoffers die Duitse kampen overleefden, een blijvende herinnering aan het gruwelijk inferno van de holocaust, de eliminatie van politieke gevangenen en de Tweede Wereldoorlog in het algemeen. Het opent de ogen van jongeren opdat zij alert en gevoelig zouden blijven voor iedere mogelijke vergissing in het heden en in de toekomst.

Vanderpoorten

De lessen uit deze donkere periode van de geschiedenis moeten hen leren blijvend aandacht op te brengen om een menswaardige toekomst uit te bouwen voor iedereen, zonder onderscheid van geslacht of etniciteit.

Wat de plannen van minister Flahaut betreft, vrees ik dat hij niet erg goed geïnformeerd is over de situatie in Vlaanderen. Politieke vorming en opvoeden tot burgerzin maken hier reeds deel uit van de eindtermen en moeten bij ons dus niet worden uitgevonden. Reeds in het kleuteronderwijs wordt er aandacht besteed aan politieke vorming. Bij het leergebied wereldoriëntatie, onder de rubriek 'Politieke en juridische verschijnselen' vinden we doelstellingen zoals 'de kleuters kunnen met concrete voorbeelden aantonen dat mensen die samenleven, zich organiseren via regels waaraan iedereen zich moet houden'. Ook in het lager onderwijs zijn dergelijke voorbeelden te vinden, zoals 'weten dat Vlaanderen één van de gemeenschappen is van het federale België en dat België deel uitmaakt van de Europese Unie. Ze weten daarbij dat elk een eigen bestuur heeft waar beslissingen worden genomen'.

In het secundair onderwijs is 'Opvoeden tot burgerzin' één van de vakoverschrijdende thema's. Opvoeden tot burgerzin exploreert het maatschappelijk leven op een exemplarische wijze. Daarvoor komen elementen uit drie gebieden van het maatschappelijk leven aan bod : het politieke en juridische veld, het sociaal-economische veld en het sociaal-culturele veld. Voor de eerste graad gaat het over de klas en de school, gezinsvormen en eigen leefkring, de media en democratische vormen van bestuur. Deze eindtermen worden reeds vanaf september 1997 door de scholen behandeld. In de tweede graad vinden we mensenrechten en actief burgerschap en besluitvorming. Bij de derde graad gaat het over democratische raden en parlementen, maatschappelijke dienstverlening en wereldburgerschap. De eindtermen van de tweede en derde graad zullen progressief worden ingevoerd vanaf september 2002.

Rond deze eindtermen is ook een hele omkadering van ondersteuning en begeleiding opgezet. De begeleidingsdiensten van de inrichtende machten houden er zich mee bezig, er is nascholing gefinancierd door de overheid, er is ondersteunend wetenschappelijk onderzoek, projecten met andere Europese landen, er is Dynamo2 en er zijn brochures van het departement Onderwijs.

Mijn positie als minister in deze benaderingen is er een van afstandelijkheid, waarbij ik vertrouwen heb in de initiatieven aan de basis om de reeds geciteerde eindtermen te realiseren. Mijn meningen daarover zijn niet bedoeld als verplichtingen, maar als vrijblijvende suggesties. Als minister heb ik een signaalfunctie.

De voorzitter : De heer Librecht heeft het woord.

De heer Julien Librecht : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, ik kan het antwoord van de minister onderschrijven als ze het heeft over de noodzaak om partijpolitieke indoctrinatie te vermijden. Ik vraag haar wel om bij het bespreken van het een en het ander aandacht te besteden aan alle vormen van extremisme, uitwassen en totalitaire regimes van vroeger en nu. In haar antwoord heb ik verder weinig gehoord over de verbanden die vooral worden gelegd met wat extreem-rechts wordt genoemd. Men moet daarmee ophouden. Ik ben helemaal niet extreem-rechts. Ik ben realistisch rechts, en dat is iets helemaal anders.

De voorzitter : De heer Vandenbroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandenbroeke : Mijnheer de voorzitter, ik ga akkoord met het antwoord van de minister. Geschiedenis is een discipline die men beleeft en die zich aan jongeren openbaart. Ze helpt jongeren om weerbaarder te worden, en scherpt hun maatschappijkritische zin aan. Uit het antwoord van de minister heb ik begrepen dat ze deze opvatting deelt. Ik sta wantrouwig tegenover pogingen om de geschiedenis te misbruiken, en het antwoord van de minister heeft me op dat vlak gerustgesteld.

De voorzitter : De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, het antwoord was misschien wel positief en verhelderend, maar het was compleet naast de kwestie. De minister heeft niet op de vraag geantwoord. Ze bedoelt wel degelijk het Vlaams Blok.

Minister Marleen Vanderpoorten : U voelt zich blijkbaar aangesproken.

De heer Joris Van Hauthem : Wie bedoelt u met extreem-rechts ? Zegt u het eens.

Minister Marleen Vanderpoorten : U zult mij niet tot uitspraken verleiden.

De heer Joris Van Hauthem : U hebt het dus over denkbeeldige personen. U hebt het over spoken.

Minister Marleen Vanderpoorten : U ziet spoken.

De heer Joris Van Hauthem : Als u de term extreem-rechts in de mond neemt, wie of wat bedoelt u daar dan mee ?

Minister Marleen Vanderpoorten : In de context van een discussie over de Tweede Wereldoorlog en het bezoek van leerlingen aan concentratiekampen bedoel ik met extreem-rechts het neonazisme.

De heer Joris Van Hauthem : Ik heb er geen problemen mee als u daarmee het totalitarisme aan de kaak wilt stellen. Laten we elkaar geen Liesbeth noemen. Als Yves Desmet het over 'extreem-rechts in Vlaanderen' heeft, wie bedoelt hij dan ? Toch niet Sus Antigoon ? Het is zo ver gekomen dat iedereen extreem-rechts gelijkstelt met het Vlaams Blok. Dat is heel erg. We zijn zo ongeveer de enigen die door de anderen worden bestempeld op een manier zoals we dat zelf niet doen. De VLD'ers zijn liberalen. Dat is terecht, want ze noemen zichzelf liberalen. Als het over sp•a gaat, heeft men het over de socialisten. Dat is terecht, want ze noemen zichzelf zo. Hetzelfde geldt voor de christen-democraten. Als het over ons gaat, is dat anders. We hebben onszelf nooit extreem-rechts genoemd, en we voelen ons ook niet zo. Toch krijgen we die stempel opgedrukt.

De minister probeert ons wijs te maken dat ze met extreem-rechts eigenlijk niemand bedoelt. Dat is een fabeltje. We hebben er geen problemen mee dat die bezoeken worden georganiseerd. Maar ik gruwel van de pogingen om te doen geloven dat wat men tijdens die bezoeken ziet het gevolg zal zijn van het aan de macht komen van het Vlaams Blok. Dat zijn pas totalitaire methoden. Ik ben reeds met mijn dochter naar Breendonk geweest. Ik heb er geen probleem mee dat mijn dochter met de school naar Breendonk gaat. Maar ik wil niet dat mijn dochter daar moet horen hoe slecht haar vader en moeder wel zijn. Ik wil niet dat ze daar hoort dat er opnieuw concentratiekampen zullen komen als het van haar ouders afhangt. Als dat laatste niet uw bedoeling is, zeg dat dan ook duidelijk. Zeg dat dan nu, dan is dat misverstand uit de wereld geholpen.

Minister Marleen Vanderpoorten : Ik heb op de vragen van de heer Librecht geantwoord dat de geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog een gelegenheid kan zijn om te verwijzen naar andere voorbeelden die zich op andere momenten en plaatsen hebben voorgedaan.

De heer Joris Van Hauthem : De pers bericht daar anders over. Als we aannemen dat u daarvoor niet verantwoordelijk bent, waarom zet u dat dan niet recht ? Dat doet u niet. Uw bedoelingen zijn duidelijk. Ik weet tot wat dat leidt. Ik krijg geregeld scholieren over de vloer. Ze moeten een eindwerkje maken, en komen dan vragen stellen over het programma van het Vlaams Blok. Vorig jaar hebben zestien- en zeventienjarigen mij in alle ernst gevraagd hoe het zit met de baarplicht van de vrouwen in het programma van het Vlaams Blok. Hun leraar had gezegd dat daarover iets in ons programma stond. Ik viel bijna van mijn stoel. Dat zijn de resultaten. Als u zegt dat u de kampen niet in verband wilt brengen met het Vlaams Blok, dan ben ik zeer tevreden. Maar dan moet u dat in de pers ook duidelijk zeggen. Als u dat niet doet, dan bent u op dat vlak niet oprecht.

De voorzitter : Ik vind het verbazingwekkend dat het Vlaams Blok zichzelf niet extreem-rechts noemt.

De heer Joris Van Hauthem : Wanneer de pers en de andere partijen het over extreem-rechts hebben, hebben ze het eigenlijk over ons. Als we dan zeggen dat het over ons gaat, zeggen ze dat het niet over ons gaat.

De voorzitter : Als ik het goed begrijp, wil het Vlaams Blok niet als een extreem-rechtse partij worden omschreven.

De heer Ludo Sannen : Het Vlaams Blok valt niet samen met heel extreem-rechts.

De heer Joris Van Hauthem : Dat kan enkel betekenen dat het gevaar voor de democratie in Vlaanderen nog groter is geworden. Waar zijn we eigenlijk mee bezig ?

De heer Pieter Huybrechts : Mijnheer Sannen, het zijn uw geestesgenoten die de heer Fortuyn hebben vermoord. *(Rumoer)*

De heer Joris Van Hauthem : Mijnheer de voorzitter, wie bedoelt u eigenlijk als u het over extreem-rechts hebt ? *(Rumoer)*

Aangezien u het Vlaams Blok bedoelt, vraag ik me af waarom ik me niet aangesproken mag voelen. *(Rumoer)*

De voorzitter : Mijnheer Van Hauthem, wilt u niet als een extreem-rechts iemand worden aangesproken ?

De heer Joris Van Hauthem : Mijnheer de voorzitter, het staat u vrij om die term te gebruiken. Wie ben ik om te zeggen welke termen mogen worden gebruikt ? Door de andere partijen als voorbeelden aan te halen, heb ik evenwel aangetoond dat er één partij is die wordt omschreven op een manier die ze zelf niet wil. *(Rumoer)*

In een politiek debat kunnen harde woorden vallen. Daar gaat het hier echter niet om. Iedereen weet maar al te goed waar het hier om gaat. De minister speelt hier handig op in. Ze heeft het over extreem-rechts, maar officieel heeft ze het niet over het Vlaams Blok. Op mijn vraag wie ze dan wel bedoelt, krijg ik geen antwoord.

Alvorens af te sluiten, wil ik nog een serene opmerking maken. Ik ben in de Vlaamse beweging terechtgekomen na het lezen van het boek 'Repressie zonder maat of einde'. Ik ben een groot voorstander van amnestie. Bij de bespreking van de resolutie betreffende het oorlogsverleden heb ik het woord gevoerd. Mijns inziens heb ik bij die gelegenheid een zeer genuanceerd standpunt naar voren gebracht.

Ik ben gehuwd met een actief lid van het Vlaams Blok. Zij heeft haar twee grootooms nooit gekend omdat ze als verzetsstrijders standrechterlijk zijn geëxecuteerd. Ik wil dus niet dat mijn dochter naar Breendonk wordt gestuurd om daar te horen dat haar ouders die toestanden opnieuw willen invoeren.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 15.02 uur.*